

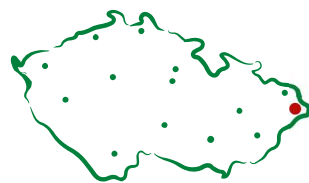

Chaata arcivévodů Albrechta na Lysé hoře v roce 1913 (po přístavbě)

Beskidenerverein (2. díl)

Text: Ing. Jan Havelka foto: archiv Jiřiny a Jaromíra Poláškových

Minulým dílem seriálu „Chaty KČT“ jsme vstoupili do období po roce 1945. Začali jsme popisovat turistické chaty původně německých turistických spolků, které měly být po skončení 2. světové války předány Klubu českých turistů. Jako první jsme představili spolek Beskidenerverein a chatu arcivévodů Bedřicha na Javorovém. Nyní k tomuto objektu přidáme další tři stavby.

Chaata arcivévodů Albrechta na Lysé hoře

Hned na počátku své investiční činnosti upřel Beskidenerverein (BV) pozornost na nejvyšší horu Moravskoslezských Beskyd – Lysou horu (1323 m). Na jejím vrcholu již tehdy stála jednoduchá chata, postavená v roce 1880 u příležitosti návštěvy tohoto místa arcivévodou Albrechtem Rakousko-Těšínským. Jednalo se o velmi primitivní stavbu, která měla jednu velkou místnost a dvě komory. V první komoře nocoval správce chaty

(chata v zimě nebyla obsluhována), zatímco ve druhé byla spížírna. V největší místnosti se nacházelo několik stolů a lavic, u nichž mohli turisté konzumovat občerstvení, které v chatě podával její správce. Na stolech a lavicích se dalo také nouzově přespat. Tato primitivní útulna se vlivem tvrdých povětrnostních podmínek, zejména náporů obrovských víchřů, začala po čase rozpadat. Proto prosadil Johann Hadaszczyk v roce 1893 (v létě toho roku navštívilo vrchol již více než 700 turistů) výstavbu

velké nové chaty. BV zakoupil pozemek poblíž vrcholu Lysé hory ještě téhož roku, čímž chtěl předejít Pohorskou jednotu Radhošť, která měla v rámci soutěže české a německé turistiky také zájem postavit na nejvyšším vrcholu Moravskoslezských Beskyd svoji chatu. BV začal s budováním již na jaře roku 1894, a jelikož stavba probíhala velmi rychle, na počátku června 1895 byla hotova. V červenci 1895 nový objekt navštívil arcivévoda Bedřich Rakousko-Těšínský se svojí chotí Isabelou a velkým

doprovodem. Tato návštěva měla velký ohlas a chata získala dobrou reklamu. Slavnostní otevření se konalo dne 21. července 1895, kdy na vrchol přišlo více než 500 hostů (v té době skutečně účtyhodná účast) včetně mnoha významných osobností. Dorazila například delegace spolku Mährisch-Schlesischer Sudetengebirgsverein (o tomto německém klubu budeme psát později) či zástupci opavské sekce Alpenvereinu. Ten den byla chata slavnostně pokřtěna jménem arcivévodů Albrechta. Objekt se stal nejvýše položenou chatou, kterou BV na území dnešního Česka postavil, a o tento titul již nikdy nepřišel. Později vzniklé výše položené chaty spolku se totiž nacházely na území dnešního Polska. Stavbu dřevěné chaty na Lysé hoře provedl stavitel Rudolf Aulegk. Celý podnik si vyžádal částku 38 000 korun, přičemž nejvíce přispěly sekce BV Moravská Ostrava, Vítkovice, Frýdek a Frýdlant nad Ostravicí. Chata měla 6 pokojů a 2 velké společné noclehárny (s kapacitou po 20 lůžkách); celkem zde mohlo přenocovat až 55 osob. Tehdejší představa BV Johann Hadaszczyk si novostavbu velmi oblíbil a během

Wanitschek Saal v chatě na Lysé hoře, rok 1915

dvou měsíců po jejím otevření na vrchol Lysé hory vyběhl celkem 36×. Dne 23. září 1895 však po celkovém vyčerpání náhle zemřel. Pro BV jeho smrt představovala velmi těžkou ztrátu. Hadaszczyk byl totiž nejen předsedou, ale také zcestovalým a velmi zkušeným organizátorem. Dobový český tisk novou chatu na Lysé hoře vcelku příznivě přijal. Ocenil její estetické hodnoty i praktickou použitelnost pro turisty v Beskydech. Ohradil se však proti názvu chaty. Počty

turistů na Lysé hoře během dalších let stoupaly. Návštěvníci zde byli uchvázeni zejména úžasnými výhledy na všechny světové strany, nádhernými východy slunce nad Babí horou a západem nad jihozápadním hřebenem Beskyd, ukončeným památným Radhoštěm. Frýdecká sekce BV proto na schůzi dne 8. října 1909 podala návrh na rozšíření chaty. Po jeho schválení došlo k rozšíření na úkor výše zmíněné primitivní stavby z roku 1880, která byla zbourána.

Pohled od Slezského domu k Vysokým Tatrám v roce 1936